

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Ko van den Bosch
Titel	Teiresias
Jaar	2011
Uitvoering	NNT / Ola Mafalaani

Copyright (C) 2011 by Ko van den Bosch

TEIRESIAS

ko van den bosch

Personages

Teiresias *de blinde ziener*

Peter *vriend van Maartje*

Albert

Maartje

Lidy

Jan

Jempie

Een kind en een ballerina

Het oorspronkelijk stuk werd gespeeld met drie blinde en vier ziende acteurs. Het stuk speelt zich af in de keuken van Lidy, die gedurende de voorstelling kookt. Aangezien de voorstelling ook bedoeld was voor blinden, zijn er een aantal teksten opgenomen in cursief, die een beschrijving geven van wat er op het toneel te zien is. Of wat je zou kunnen zien. De personages zijn misschien acteurs die zoeken naar wat zien en wat blindheid is. Of vrienden van Teiresias, die vieren dat hij geopereerd is en technisch weer kan zien.

‘Ik dacht vroeger dat mijn geluk van het noodlot afhankelijk was.’

1 introductie

De personages hangen in de keuken rond, op Teiresias na. Peter hangt rond bij Lidy, die aardappels schilt.

albert Straks is er geen licht meer. De nooduitgangbordjes zijn allemaal uit. De brandweer is daar niet blij mee. Ze hebben geëist dat er een extra technicus in de zaal is. Die moet een knop ingedrukt houden. Zolang hij de knop ingedrukt houdt, is het stikdonker, maar als er bijvoorbeeld brand uitbreekt of de seriemoordenaar krijgt het op zijn heupen, dan vlucht de technicus en springt de noodverlichting meteen aan. Dan kunt u ook wegrennen.

peter Heb je de aardappels gezien? Kijk... ziend kan ik zo dun niet schillen. En die zwarte pitjes, waar het vergif schijnt te zitten? Geen pitje te zien.

Peter geeft een aardappel aan het publiek.

peter U bent uit de wereld gekomen. De wereld met de honderden geluiden. Nederland, waar er geschreeuwd en meegeschreeuwd wordt. U bent tussen de gebouwen van de stad door aan komen lopen. En hoewel u de gebouwen niet hebt zien staan, voelde u de hoek van de Grote Markt, de Vismarkt. U voelde de St. Jansstraat zich in de oksel van de Martinitoren vlijen. Vanuit uw huis heeft u de weg afgelegd. De weg die u met zijn oneffenheden en zijn links en rechts geluiden leidde naar de trappen van de schouwburg. In de drukte, de warmte en het geroezemoes heeft u even gestaan, voordat u uw kaartje haalde en uw jas heeft afgegeven. U bent een aantal trappen opgelopen. U heeft

geschuifeld tussen mensen door. U voelde zich gedragen door een stroom van woorden, van gelach en kuchjes. U bent dieper het gebouw ingelopen en tastend heeft u een plaats gevonden. Voor op het podium, op een verhoging, staat een keuken, een aanrecht, een gasstel, wat stellingkasten met glazen en flessen, keukengerei. Dit is de keuken van Lidy, waar de anderen te gast zijn. Er staat een tafel, Jempie tikt op tafel met wat er zoal op een tafel staat. Een bos rozen, wat pakjes kauwgom, waarop Maartje zal gaan kauwen om haar een moderne en verveelde uitdrukking te geven. Maartje is de vriendin van Peter. Peter is een jonge acteur met een fysieke speelstijl, die u niet zult zien, maar wel hoort. Zijn Belgische accent is net zo overdadig als zijn fysiekheid. En Albert die als ziende acteur een niet ziend personage speelt. Sterker nog een nooit-gezien hebbend personage. Albert is de blinde adel. Blind geboren en hij zou een beeld niet herkennen als er een op zou duiken. Verder is er Jempie, de accordeonist, en ook Belg. Jan, die meestal een muts van FC Heerenveen op heeft. We hebben hem gezegd dat dat vragen om moeilijkheden is, maar tot nu toe heeft dat weinig indruk gemaakt. Er is nog een kind, dat Teiresias leidt, en Anne, Anne is een ballerina, met weinig tekst, maar ze kan braille lezen en tegelijkertijd op spitzen lopen. En natuurlijk Lidy, de gastvrouw. Ze kookt voor iedereen. Dit zijn de vrienden van Teiresias. Het zijn gewone mensen. Misschien zijn het acteurs, die zo nu en dan anderen naspelen. En aangezien dit verhaal over Teiresias gaat zal Peter ook Oidipous spelen en Maartje Eurydice. Zomaar, aan tafel, omdat het acteurs zijn. Ze zijn bijeengekomen, bij Lidy, om te doen wat veel mensen doen als ze bij elkaar komen; eten, drinken, praten.

albert *Midden boven het podium hangt een grote lamp, een archetypische lamp, zoals kinderen een lamp tekenen. Kinderen zijn kleine mensjes die springen. In de bol van de lamp stroomt zand, zodat de gloeidraad langzaam, heel langzaam, verborgen raakt en het laatste licht op het toneel dooft. Straks is er geen licht meer.*

2 in het donker

ontmoeting met Jempie

jempie Teiresias...

teiresias Ik moet dat gezicht... dat gezicht... dat gezicht... bij die stem.

Bij die... bij die stem onthouden!!! De ruimtes wisselen ongezien, maar de tijd, die blijft. Als de goden het laten regenen, zachtjes, dat is het mooist. Je kan horen waar alles staat: de bomen, het water, de rotsen, half weggezakt in de grond. Je hoort de regen aankomen, door de vallei. De vorm van de vallei... en de passen. Als ik ergens naar verlang is het om water te zien.

jempie Dit is Teiresias. Een Griekse tragedie, waarin plezier ontwaakt in pijn. Waarin de natuur zucht onder haar uiteenvallen in talloze mensen, ieder met hun eigen wil en hun eigen lot. Zo doen ze dat, in Griekse tragedies. In Paraguayaanse tragedies doen ze dat heel anders... De mensen die opkomen ziet u niet. Het zijn slechts voetstappen en misschien wat koude lucht van een deur die opengaat, om een nieuwe onbekende op te laten komen. U zult ze zien, zodra u ze zult horen. Op een gegeven moment zult u meer horen dan er is, maar u krijgt er geen beelden bij.

ontmoeting met Maartje

maartje Het verhaal gaat dat Teiresias eens jaagde in de bossen. Hij jaagde achter een hert aan dat dieper en dieper het woud binnendrong. Teiresias en het hert hadden de wegen en paden achter zich gelaten en het hert bracht hem op plekken waar Teiresias of andere stervelingen nooit een voet gezet hadden. Op deze onbetreden aarde, in de onbeschreven tijd, kwam Teiresias bij een heldere beek waar de godin

Athena aan het baden was. Teiresias zag haar dijen, haar borsten, de welving van haar buik, de schoonheid van haar schouders en hij hield zijn adem in, want elke zucht zou de schoonheid van de godin kunnen beschadigen. Athena hief haar hoofd op en keek recht in de ogen van Teiresias. En hij keek terug en hun ogen verstrengelden zich voor een eindeloos moment in de tijd, daar, in het zich altijd vernieuwende water. In dat moment dat hun ogen elkaar ontmoetten, sprak de godin zacht, fluisterend bijna: Je hebt me gezien, Teiresias. Nu moet ik je zien stoppen. Alleen de stem van de godin blijft, die fluistert: Je zien is weggenomen, arme Teiresias, het spijt me zo, maar ik zal met water je oren wassen, zodat je in de geluiden om je heen de wil van de goden zult horen. En je zal meer horen dan het geluid alleen. Je zal de woorden van het heelal en de onbeweeglijke dingen horen. Je zal in de geluiden om je heen de wil van de goden horen.

Close-up handen Teiresias. De handen leiden naar Lidy, langs de Ballerina en de anderen. Zij tasten naar een blindengeleide hond.

teiresias Blind zijn is niet dieper of verder de wereld in gaan, dan waar je vingertoppen reiken. Hoe een boom d'r uit voelt, weet ik niet. Ik kom niet verder dan de stam. De rest is te hoog. Je kan me duizend keer zeggen dat over een meter of vier er takken uitkomen. Met bladeren, waarvan jij zegt dat ze groen zijn, maar dat ze rood, geel en bruin worden in de herfst. Maar het zegt me niks.

albert *De vingers wandelen eerst over de groeven in de bast van een boom, dan over de bosvloer, dan tasten ze, alsof zwaartekracht geen vat op hen heeft, langs de randen van torenflats, langs de ovalen binnenkanten van voetbalstadions en ze volgen een tijdje het bevroren oppervlak van de door de winter stilgelegde kanalen en rivieren.*

teiresias Leg me uit dat een boom een landschap is met groeven, als rimpels in een gezicht, met zwellende kraters, waar takken zijn weggehaald. Vingerzoekende afwisselings-valligheid. Zover als mijn vingers kunnen reiken. En dan is er een tijd geen boom, totdat het ruisen van de bladeren begint. De ritseling van de takken boven je hoofd. In mijn eigen huis ken ik de paden, de afstanden. Ik ken plekken en routes, maar ik ken de stad niet. Ik ken de gleuven in de bast en het geruis van bladeren, maar ik ken de boom niet. Ik ken de geur en de lach, maar ik ken de vrouw niet. Ik ken de vorm zover ik hem kan aftasten, maar ik ken de uitgestrektheid niet. Dit is theater, een wereld die ik niet kan zien, in een stad die ik niet kan zien. In een land dat ik alleen van geluiden ken. De steden hebben geen vormen, maar bollen op met geluid, als het geruis van de wind ophoudt en het geroezemoes begint. Totdat straten de doorgaande dreun open snijden en al de geluiden van het leven uit de wond stromen: ik de auto's hoor, de halve telefoongesprekken, de ghettoblasters, de gesprekken op terrassen en het tikken van een stok tegen het traliewerk van een lang hek. Dan ben ik in de stad, in de straat.

licht aan

maartje en peter *zingen*

Run paint, run run

Run paint, run run

Run paint, run run

Paint hears this and he began to run

Electric black shadow runs' cross the sun

Run paint, run run

Run paint, run run

Hold holes in the world
The sun goes down, we'll be done
You hoped and you hopped and you hopped and you swung.
There's my baby standing
At the gate waving 'come, come'.

And you hopped and you swung
Run paint, run run
You're a hot devil's sun
You're a mean monkey,
run paint, run run
You stuck out your tongue
Hope you have the winning ticket
When the race is done

Run paint, run run
Run paint, run run
Run paint, run run
Run paint, run run

teiresias Teiresias, Teiresias. De grote man die je was, lijkt kleiner geworden. Zoals mensen wel vaker krimpen na een stevig ongeluk of een ingrijpende gebeurtenis. Als ze oog in oog hebben gestaan met de angst iets niet te begrijpen. De plotselinge kou wanneer twee gelieven twijfelen aan hun onsterfelijkheid. Ik ben onzeker, en bang. En misschien, heel misschien, ben ik blij, omdat ik kan zien.

3 lidy's keuken

Het gezelschap zit rond een tafel in de keuken van Lidy.

jempie Ik heb rozen voor je meegenomen Lidy.

albert *Voor op het toneel staat een keuken*

die echt lijkt, maar het niet is. Het is een kopie van de keuken bij Lidy thuis. De vrouw is blind, maar dat zien we niet. Ze is zesenzestig, maar dat zien we ook niet, omdat ze er jong uitziet. Maar ze zal haar weg vinden, omdat de afstanden in de toneelkeuken dezelfde zijn als bij haar thuis. De afstanden zullen anders klinken, maar dezelfde zijn. Teiresias heeft zwarte ogen, om u er aan te herinneren dat hij blind was. Een doorzichtige truc uit het transparante theater. Het zwart van de ogen, loopt in straaltjes over het gezicht van de acteur die Teiresias speelt.

peter Je zou me nog accordeon leren spelen, Jempie?

lidy Prachtig, Jempie. Wat voor kleur hebben die rozen?

maartje Rood.

peter Er is een kleur rood in Tibet... on - ge - loof - lijk!

jempie Poepgoeie jazz, Lidy!

peter En op IJsland... een meer... turkoois!

albert Nou, wat drinken we hier op deze Raststätte Van Het Niks? Warme of koude wijn?

jempie Toen ik zo'n jaar, anderhalf jaar blind was, werd ik bang op straat, echt bang. En ook boos, heel boos. Ik had een antroposofische huisarts en die vertelde ik dit probleem. Hij stuurde mij naar een

haptonoom. Die vrouw heeft mij geleerd, dat als ik op straat was, ik zo intensief bezig was om te voelen waar ik liep, dat mijn gevoel ver voor mij uit ging. Zo ver voor mij uit dat mensen er doorheen liepen, auto's er doorheen reden. Ik voelde me dus voortdurend overlopen. Ze heeft me geleerd om dat terug te nemen en uitsluitend die stoklengte... als uitbreiding van mijn gevoel te gebruiken.

teiresias Ik heb pas begrepen wat zien is, toen ik het verhaal van Oliver Sacks over Virgil las. Virgil is een man die na vijfenveertig jaar blindheid geopereerd wordt en weer kan zien. Het was minder dan hij zich had voorgesteld. Het zien putte hem uit.

jempie Toen ik plotsklaps blind werd, door die ontsteking, heb ik lange tijd gedacht: ik zit in een theater en zometeen zal het doek open gaan en kijk ik gewoon naar een bijzonder mooi stuk van een zeer getalenteerde regisseur.

albert Toen ik geboren werd, dacht ik: ik heb net zeshonderd miljoen jaar duisternis gehad...

jempie Nooit gebeurd.

albert Nu gaat het gebeuren!

jempie Nu is het andersom: iedereen kijkt naar ons.

albert En dan glij je gewoon van de ene duisternis, de ander in. Vond ik nogal teleurstellend.

maartje Nou, ik kan je zeggen daar zitten mensen die na zeshonderd miljoen jaar duisternis in het licht geboren zijn.

jempie En we hebben zelf onze vierde wand meegenomen.

maartje Moet je hen maar eens vragen of dat zo'n feest is. Zodra ze de kans krijgen, gaan ze hier in het theater zitten om een andere werkelijkheid te zien.

peter Maar het is toch fucking lastig als je niks ziet.

albert Mijn dokter zei dat ik talent heb voor blind zijn.

peter Wie ben je als je niet weet waar je bent?

albert Weet je wat het probleem met zienden is?

peter Dat ze moeten zien om te geloven.

black out

4 gehandicapt of heilig

albert In samenlevingen van, zeg maar, vijfhonderd voor Christus, daar stelden blinden nog wat voor. Je was geraakt door de goden. Julius Caesar was een epilepticus... Een Indiaans meisje, was ook epileptisch. Werd in haar stam gezien als orakel. Ze kwam door omstandigheden in een westers gezin terecht en werd direct patiënt. Haar kwaal was niet meer een zegen van de goden, maar een ziekte waar je medicijnen tegen moest nemen. En we weten uit middeleeuwse geschriften, dat bij mystieke ervaringen, of heilig verklaringen en zo, dat onderzocht werd of je het wel aan hun hart kon horen. En dat was dus ook een voorwaarde voor het... uh het... voor de mystiek verklaring, zeg maar. En in die zin is de, is de, is ziekte en... handicap is iets wat ontstaan is samen met de kapitalistische samenleving.

5 oidipous

voice over In de duisternis slaat de deur van de koelkast wijd open. Er valt een plas licht in de donkere keuken. Gevolgd door een plas rook. Peter stapt door de verlichte rook naar buiten. Zijn zwarte silhouet staat wijdbeens, scherp afgetekend tegen de verlichte nevel-slierten. Zo komt Oidipous op.

peter Nou, ik heb net mijn ogen uitgestoken, omdat ik mijn moeder geneukt en mijn vader vermoord heb. Laat me één ding rechtzetten over goden, Teiresias. Goden zijn niet per definitie op de hand van mensen. De goden, organiseren het noodlot. Dat is hun business. Gebroken huwelijken, verrechtsing, blindheid, genetische foutjes... Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap! Voorheffing, naheffing, boete! Omdat zij het leven zijn. Oh! Wacht! Wachtwachtwacht. Ik heb nog niet mijn ogen uitgestoken. Dat doe ik veel later. Als ik mijn eigen stommiteiten niet langer kan aanzien. Dus ik zie nog. Dus dit is eerder. Wacht. Even de troep uit mijn ogen. Transparant theater! Ik hoor dat ik mijn moeder zou neuken en mijn vader zou vermoorden. Dus ik vlucht weg uit Korinthe, bij mijn ouders vandaan. Blijken ze me geadopteerd te hebben en zijn het niet mijn ouders. Ik bedoel. Dat lag niet echt voor de hand. Maar dit is eerder. Ik vlucht naar Thebe. Onderweg kom ik op een driesprong een BMW uit de zeven-serie tegen met een oudere man, die het allemaal net te goed voor elkaar heeft. Zijn bodyguard wil mij opzij duwen, maar ik vel hem neer met één slag. Als ik de oude man in zijn wagen passeer, haalt hij uit met zijn zweep. Ik duik weg, grijp de zweep en ruk hem half uit zijn BMW. Sla de deur op zijn schedel dicht en dan maak ik ze razend allen af!!! Omdat ze wel een héél kort lontje

hadden!!! Fuckers! Ik door naar Thebe waar ik koning word omdat ik trouw met de koningin. Alles oké, maar op een gegeven moment breekt de pest uit. Nou, doden en zo. Dus ik zie nog en ik heb mijn moeder wél geneukt en ook mijn vader vermoord. Maar ik weet nog niet dat de vrouw met wie ik getrouwd ben, mijn moeder is en de man die ik vermoord heb mijn vader. Dus dit is eerder. Dit is eerder, dit is het verleden van de toekomst en het begin van een serie verkeerde beslissingen.

entree Teiresias

peter Teiresias! Blinde ziender. Je komt precies op tijd in het heden binnen. Ik heb een orakel gekregen van de godheid, niet helemaal duidelijk. *tegen hond* Moet jij maar iets over zeggen. Let op. Zo meld ik wat ik van de god vernam, 't bevel van Phoebus Apollo is nogal vaag: een bloedschuld, hier op deze grond geteeld, te delgen, voordat zij onheilbaar wordt... Dus ik zeg: oké, zeg ik, oké, hoe dan en wie dan? Ik gooi wat extra wijn op de grond, verbrand nog een schaapje, maar het antwoord wordt er niet helderder op. Ondertussen is de halve stad gestorven aan de pest en de andere helft gaat kapot aan de cholera. De treinen lopen niet meer op tijd en de hele financiële sector ligt op zijn gat. Kan je, als ziener, me even wegwijs maken? What the fuck is hier aan de hand?!

teiresias Laïos heerste eens in dit land, maar is vermoord. Zijn dood moet gewroken worden op zijn moordenaars.

peter God ja, Laïos, veel over gehoord, nooit gezien. Mag ik wat minder geschiedenis en meer toekomst? Waar 't onvindbaar spoor gevonden van die overoude schuld?

teiresias Wat wordt gezocht, kan ook ontdekt. Wat men niet zoekt, ontsnapt.

Een ding brengt heel wat aan het licht.

Een kleine straal hoop is vaak genoeg.

peter Ja?

maartje Wat heb je gezien? Het is nogal vaag.

teiresias Wat men niet zoekt, ontsnapt.

peter Ik ben weg... weggevlucht. Zogezegd blind voor mijn eigen stommiteiten, toen uit Korinthe, maar ja, als je dit hoort van de grote ziener. Moet ik daar chocola van maken?

teiresias Je huwt je moeder om een kroost te telen dat onduldbaar is voor een mensenoog, en je vermoordt je bloedeigen vader, lijkt mij vrij duidelijk.

peter Ja, maar een beschrijving van: je vader is rond de een meter vijftientig, rijdt in een BMW uit de zeven-serie, is blond met baard, jaar of vijftig, heeft een moedervlek, een adidas-trainingspak en een 24-karaats gouden ring in de vorm van een leeuwenkop die een diamant tussen zijn tanden geklemd houdt, had mij wáárschijnlijk meer geholpen, toen ik op die driesprong die man van een meter vijftientig in een BMW uit de zeven-serie, met blond haar en een baard, jaar of vijftig met een moedervlek, een adidas trainingspak en een 24-karaats gouden ring in de vorm van een leeuwenkop die een diamant in zijn tanden geklemd houdt, tegenkwam en vermoord heb. Je had toch specifieker kunnen zijn? Die tekens, de wil van de goden, die verklaar je toch? Terwijl wij in de shit zitten. Ik ben mijn leven begonnen als komedie. Het had Oidipous, The Musical, kunnen zijn, maar met zo weinig concreet materiaal, moest het wel op een tragedie uitlopen.

lidy Peter, waarom heb je je ogen uitgestoken?

peter Toen ik nog zag, heb ik niet gezien. Waarvoor heb ik die ogen dan nodig?

6 het verhaal van hera en zeus

Het gezelschap zit rond een tafel in de keuken van Lidy.

peter Van Zeus heeft Teiresias acht levens gekregen.

albert In één versie van de Teiresiasmythe wordt verteld dat hij op zijn zwerftochten dwalend twee slangen zag paren.

peter Koningshuizen en koningen kwamen en gingen, Kadmos, Labdakos en de Labdaciden, Laios, Oidipous, Kreon...

albert En dat hij toen op wonderbaarlijke wijze veranderde in een vrouw.

peter Eteokles en Polyneikes, Antigone...

albert Zeven jaar is hij vrouw geweest.

jan Lijkt me onmogelijk.

albert Zij heeft een man gehad en een kind gebaard. Zeus en Hera hadden ruzie zoals elke avond. Vaak over onbelangrijke zaken, maar ditmaal over iets belangrijks. Wie geniet meer van seks, de man of de vrouw? 'De man!' zei Zeus. 'Nee, de vrouw!' beweerde Hera. Daarom werd er een ervaringsdeskundige bijgehaald, Teiresias, omdat die immers man en vrouw was geweest. Op de Olympus antwoordde Teiresias:

teiresias Het genot van de man en de vrouw verhoudt zich als 1:9.

albert De vrouw! De vrouw geniet 9 keer meer van seks. Negen keer meer!!! Zeus was woest, omdat hij verloren had van zijn vrouw, maar Hera lachte hem in zijn gezicht uit en gaf Teiresias als beloning het zicht terug.

teiresias Ik kwam in het ziekenhuis aan en werd onderzocht door een specialist...

Peter wrijft met wat water over Teiresias' ogen. De zwarte verf loopt uit.

peter Er barstte geen kreet 'Ik kan zien!' uit Teiresias' mond los. Hij gaapte ons, die met het verband nog in de handen voor hem stonden, wezenloos, verbijsterd aan, zonder zich op ons te concentreren.

teiresias Er was licht, er was beweging, er was kleur, door elkaar heen, zonder betekenis, iets wazigs. Toen kwam er uit die wazigheid een stem die zei:

kind En?

teiresias Toen, en niet eerder, realiseerde ik mij dat die chaos van licht en schaduw een gezicht was.

jan Ik zou direct in de spiegel kijken. Ik ben benieuwd of ik er uit zie zoals ik denk dat ik er uit zie.

teiresias Iedereen, ook ik, had iets veel simpeliers verwacht. Een mens opent zijn ogen, er komt licht binnen dat op het netvlies valt: hij ziet. Zo eenvoudig is het, stellen we ons voor.

7 een roze banaan

maartje *De stemmen hebben de ruimte getekend met de fluwelen helderheid van een paar lijnen houtskool op een wit blad papier. Nu zijn ze teruggekeerd in de keuken waar Lidy nog steeds aan het koken is.*

peter *Teiresias, zit aan het hoofd van de keukentafel. Zijn vrienden zitten om hem heen.*

maartje *Laten we aannemen dat Teiresias, zich heeft laten overtuigen door zijn vrienden, om zich te laten opereren.*

albert *Laten we aannemen dat hij is geholpen door de goden of de medische sector.*

peter *Laten we aannemen dat hij na de pakweg 500 jaar van zijn eerste levens plotseling weer kan zien.*

teiresias Ik zit nu aan een tafel die ik kan zien. De tafel duwt zich in mijn oog en de vormen, die aan de stemmen van mijn vrienden hangen, persen zich daaroverheen. En daartussendoor dringt de bewegende keuken zich binnen alsof die ook recht heeft op mijn aandacht. Licht schuift vloeibladdun tussen spleten door en ziet zijn kans schoon om zich stiekem uit te vouwen tot een vlek, waarboven het een slagveld is van verwrongen armen, afgehakte handen. En de gezichten die ik ooit in rust kuste, zijn schots en scheef geworden. Met razendsnel bewegende zwarte gaten geluid. Ik sluit mijn ogen en hou me vast aan de koele gladheid van de fles witte wijn. De toekomst of de wil van de goden voorspellen kan ik niet. Niet meer. Niet meer nu ik kan ...zien. Dat

onzichtbare weefsel van bedoelingen en betekenissen... verdwenen. Ik hou me nu bezig met... een fles!!!

kind Teiresias, wat is dit? Kijk, wat is dit? Kijk, kijk, kijk, kijk, kijk!

Hij gooit twee keer een aardappel naar Teiresias.

jempie Wat gebeurt er?

albert Het kind gooit aardappels naar Teiresias, maar hij kan geen diepte zien.

maartje en teiresias *Dit is later. Op het toneel, in de toneelkeuken is de tijd begonnen als een wit vel waarop alles nog geschreven kon worden, in het achter elkaar van de tijd. Nu Teiresias weer kan zien is de tijd teruggetreden en is de wereld ontsnapt uit zijn hoofd. De tijd is nu geen pad meer van zijn bewegende lichaam langs de wereld, maar ligt verkreukeld in een chaos van alles tegelijk en door elkaar. Soms lopen de minuten voor- dan weer achteruit. Tussen hoop en angst.*

kind Teiresias, wat is dit? Kijk, wat is dit? Kijk, kijk, kijk, kijk, kijk!

Hij gooit twee keer een aardappel naar Teiresias.

teiresias Is zien zoveel waard?

maartje *Een mens opent zijn ogen, er komt licht binnen dat op het netvlies valt: en hij kan zien. Zo eenvoudig is het. Teiresias kan de bewegende wereld niet bijhouden. Drie dimensionale objecten begrijpt hij niet. Hij ziet ze niet als een en hetzelfde ding, maar in een opeenvolging van telkens andere objecten. Kleuren lijken door elkaar te lopen en te laat aan te komen in een voorwerp.*

teiresias Een roze banaan!!! Nee! Een hond!!! Is zien zoveel waard? Een ta-ta-tafel!!! Ik word gek van iedereen die me 'zien' gunt.

maartje *Zijn ogen dwalen door de ruimte, zonder focus. De ogen van Teiresias zoeken door de ruimte, ze raken hun doel kwijt, ze raken de*

samenhang en de vormen steeds kwijt. Alles doet zich willekeurig voor.

peter Oh, yeah, mmmmbaby!

teiresias Waar is de lepel? Hoe is de tafel? Wanneer de kop? Terwijl de lepel, ondertussen de tafel, doorheen de kop? Waar dan!!! Kan het leven even wat langzamer?!! Ik ben een trage leerling!!! Ik struikel over mijn eigen schaduw!!! Jullie zijn zwart. Ik mis niets. Jullie missen iets!

8 stel ik kan zien

jempie Stel ik kan zien, ik zou alle boeken lezen die ik nog op mijn lijstje heb staan en die ik niet via de computer kan beluisteren.

lidy Ik zou mijn kleindochter willen zien.

jan Ik zou willen varen en de horizon zien.

jempie Ik zou alleen op reis willen gaan naar Noorwegen. Eens kijken hoe een gletsjer of een fjord er uitziet.

lidy Ik zou veldboeketten willen plukken.

jan Ik zou mezelf in de spiegel willen zien om te kijken of ik er uit zie zoals ik denk dat ik er uit zie.

jempie Ik zou een doelpunt willen scoren.

lidy Ik zou schrikken van wat er allemaal is veranderd in vijftwintig jaar. Voor mij blijft iedereen jong, zoals ik ze gezien heb, toen ik blind werd.

jan Ik zou motor rijden. Onverantwoordelijk hard.

jempie Ik zou hard willen lopen zonder bang te hoeven zijn dat ik ergens tegen op bots.

lidy Ik zou foto's willen zien.

jan Ik zou willen zien of Crujff echt beter is dan Pele.

jempie Ik zou willen racen in een auto zonder dak en dan door haarspeldbochten crossen.

lidy Ik zou weer zelfstandig willen fietsen.

jan Ik zou willen zien hoe een politicus er uit ziet. Misschien zou ik een taart naar hem gooien en hem vol in zijn gezicht raken.

jempie Ik zou willen vliegen en dan naar beneden kijken.

teiresias Ik wilde water zien. Misschien heb ik daarom ja gezegd tegen die operatie. En... iedereen zei dat ik het moest doen. Dat het kon. Iedereen gunde het me.

maartje Tafel...Table... Tisch... Koffie... Coffee... Kaffee... Kop... Cup... Tasse... Suiker... Sugar... Zucker... Lepel... Spoon... Löffel...
Teiresias raakt in verwarring.

teiresias Waar is de lepel? Hoe is de tafel? Wanneer de kop? Terwijl de lepel, ondertussen de tafel, doorheen de kop? Waar dan!!! Kan het leven even wat langzamer?! Ik ben een trage leerling!!! *Ik loop aarzelend naar de keuken, waar Lidy bezig is met de eeuwige stampot. Albert drinkt. Ik tast voorovergebogen zoekend naar mijn glas, dat eerder begint dan ik in mijn herinnering heb. Het glas wijn valt om .*

uptempo slapstick, als een geoliede epileptische machine

albert Ho, Lidy, daar gaat de wijn.

lidy Er ligt een doekje op tafel.

teiresias *Jan reikt naar het doekje en gooit de fles wijn om die voor hem staat...*

jan Hoeveel wijn staat hier op tafel?

jempie *tastend* Ik heb net een fles wit... Sorry!

teiresias *...en gooit een andere fles om. Maartje haast zich met een doekje naar de tafel.*

lidy Gelukkig hebben jullie de waterkan nog niet gevonden.

teiresias *... en gooit de waterkan om.*

maartje Oeps! Gevonden!

albert Waarom maken zienden er altijd zo'n zootje van?

peter Geef mij dat lapje maar Maartje. *knijpt het lapje uit in zijn mond*
Rosé, met een zweem citrusfruit van het afwasmiddel.

maartje *Teiresias loopt onzeker, op zoek naar dingen die hij hoopt te herkennen. Hij tast eerder dan hij kijkt, hoewel hij weer kan zien. Teiresias valt neer op een stoel en hijgt.*

peter Ga zitten, drink wat. Wij zijn in uw hand.

teiresias Ik wil naar buiten. Draag jij jouw last, draag ik de mijne.

peter Ben ik eens in de gelegenheid om de beroemde ziener Teiresias te vragen hoe ik uit de shit kom, wil hij naar huis. Het is me duidelijk Teiresias, waar wij de pest en de kolere aan te danken hebben. Aan jou. Dankjewel. Uw oor, uw geest en uw ogen: 't is alles blind! Jij bent louter nacht. Jij kan mij niet schaden, noch iemand anders, die zijn ogen wel open heeft. Knoeier, met je zogenaamde talenten waar wij duur voor betalen, je oog getrokken door vette bonussen, maar als het om je kunst gaat, stekeblind. Want spreek, hoezo vertrouwen in jou als 'ziener'? Waar is hij, nu de liefde verdwenen is en dat andere begon? Hij is God niet, maar had het kunnen worden, als hij wat zichtbaarder was geweest, en dat wat hij zei inzichtelijker. Waar was Teiresias, toen de wereld verdeeld werd in de have and have-nots', wij het bij de have-nots weg zijn gaan halen? Toen de hele wereld amok maakte en de zienden blind werden? Waar was Teiresias, toen mensen hier zich warmden aan haat en zijn gaan lego-en met simplistische gedachten? Hij had er wat aan kunnen doen, als hij zich wat duidelijker had uitgedrukt. Waar was hij toen de mannen achter microfoons begonnen te zeggen dat het niet hùn probleem was? Waar was hij toen onze ogen gesloten werden door het geld dat er op lag? Waarom, toen de crisis zijn raadselen zong, sprak h́ij niet het bevrijdende woord?

teiresias Je hoeft de toekomst niet te voorspellen. Je moet hem maken.

peter Raadsels oplossen kon je niet, want dát vergt zienerskunst. Die jij nul beheerst, of het nou van vogels of goden moet komen.

Ik moest dat doen, omdat ik geen benul heb van vogels, maar gezond verstand.

teiresias *tegen publiek* Jullie zijn dezelfde niet!!! Jullie verstoppen je.

Ik kan kijken, maar niet zien. Jullie zijn de daden en misdaden van het licht. Ik zie nu de dwarrel van die ontelbare, jagende vormen. Ik zie de onbenoembare kleuren, maar waar dienen ze voor? Ik kan de wereld alleen maar heel maken, met de tast van mijn vingers. Met het zicht is het niet de ruimte die mijn hoofd binnenstroomt. Of de helderheid. Het is de volheid. Een knal, een chirurgische explosie heeft de waas gescheurd. Uit de vlekken komen nu stemmen, die vragen of het goed met me gaat. Neeeee, het gaat niet goed met me.

Jan, de blinde acteur, loopt een ladder op en wisselt een lamp. Het gaat moeizaam, tastend, zoekend. Wanneer de lamp brandt, voelt hij hem.

jan Heet, dan hebben we weer licht.

albert Je bent in een ander gebied beland, Teiresias.

maartje Je moet wennen, Teiresias. Ik ben het, Maartje. Ik heb je zo vaak meegenomen op weg.

teiresias Jullie veranderen steeds. Nu ben je zwart.

maartje Schaduw, schat. Ik neem het licht weg. Je ziet het licht, nu ben ik de schaduw. Voel mijn gezicht. Ik ben het.

jempie *Teiresias probeert Maartje te voelen. Zij stapt achteruit op de catwalk, steeds wanneer Teiresias bijna haar gezicht aanraakt. Aan het einde van de catwalk begeleidt Maartje Teiresias naar een toeschouwer. Hij voelt de hand van de toeschouwer.*

teiresias Ik meer aan. Ik kom uit de storm, nu meer ik aan. Op het anderstrand. Ik ben thuis.

9 boodschappen

maartje *De afgelopen tijd hebben we grotendeels besteed aan winkelen. Het leek Maartje, dat ben ik, een goede manier om Teiresias de wereld te laten herinneren. Het was ook voor haar bijzonder om hem, de blinde ziener die weer kan zien, rond te leiden. Niet in de wil van de goden, maar in de wil van Albert Heijn, de wil van Jumbo en de wil van Aldi en Lidl. Een van de eerste dingen die Teiresias herkende waren de enorme hoeveelheden toiletpapier, zacht en hard, een-, twee-, drielaags...*

teiresias *Laags... Eco... Blikjes... Vruchten...*

maartje *Met opdruk, zonder opdruk, met katoen, zonder katoen, eco en gebleekt. Teiresias zag in de supermarkt zoveel blikjes, dozen, flessen, zakken, vruchten, cellofaan en kaas, mensen, winkelwagentjes, gangpaden en licht, dat hij de winkel uit moest en zijn ogen buiten sloot. Teiresias zei te genieten van de aanblik van groene heuvels en gras, na de chaos in de supermarkt, ook al was het moeilijk Maartje uit te leggen dat hij geen enkel verband voelde tussen de heuvels die hij zag, en de tastbare heuvels die ze beklommen hadden.*

teiresias *Het zicht ontnemt mij het gevoel van mijn voeten. Vijf weken na de ingreep van de goden is mijn zelfvertrouwen verdwenen. Het bewegingsgemak verlies ik, met elke stap die ik neem.*

peter *spottend Teiresias rent van tafel, nagekeken door zijn vrienden die kunnen zien en nagehoord door zijn vrienden die niet kunnen zien. En waar Virgil depressief werd en stiller, hebben wij gekozen voor een meer theatrale uiting: Teiresias wordt wanhopig van het onherwinbare*

verlies van zijn inzicht in de wereld en het angstaanjagende uitzicht op de banaliteit. Hij rent weg bij zijn verwrongen vrienden vandaan. De duisternis in, die hem ooit rust gaf, maar hem nu opjaagt met zijn eigen schaduw. Voor Teiresias is zijn schaduw de spottende ander, die hem nu eens achtervolgt, dan weer voor hem gaat staan. De ander die van geen wijken weet.

teiresias Dag, meneer. Ik herken uw gezicht niet.

peter *Zegt hij tegen zijn eigen schaduw.*

teiresias Ik ben lang blind geweest, maar kan nu weer zien. Ik zal uw stem herkennen...

peter *Zegt hij nog steeds tegen zijn eigen schaduw.*

teiresias ...Maar als u niks wilt zeggen is dat goed. Waarom staat u steeds voor me? Ik kan u koffie aanbieden, als u een vriend zou zijn.

Teiresias fluistert in, Peter probeert te begrijpen wat hij zegt.

peter Straatlantaarns zijn lichtende vlekken die tegen de ramen plakken. De gangen van het ziekenhuis donkere gaten. Hij leert op één dag duizend dingen kennen, maar vergeet ze ter plekke weer. De dingen en beesten en mensen veranderen. Veranderen doorlopend van vorm bij het bewegen van zijn lichaam. Hij leefde als blinde, alleen in de tijd. Hij beseft dat ruimte beperkt is tot zijn eigen lichaam. De positie van zijn lichaam kent hij niet door de objecten die hij gepasseerd is, maar door de tijd dat het in beweging is geweest.

De Ballerina raakt in de knoop tijdens braille lezen.

peter Mensen zijn er niet, ze komen, stemmen uit het niets naar het niets. Alles wat hij gevoeld heeft als geheel wordt door ruimte aan stukken gesneden en de begrijpelijkheid van dingen en mensen verschuilt zich achter vormen en kleuren. Zijn hond die hij aait als geheel, heeft miljoenen vormen. De een misvormder dan de ander. Kan het één en dezelfde hond zijn?

Peter neemt allerlei hondenposities in: pissend, krabbend, slapend, rennend, hijgend.

teiresias Ik verwachtte dat schilderijen zouden voelen als de dingen die ze voorstelden. Zoals de aardappels op het schilderij van Van Gogh; de Aardappeleters. Dat die ook naar aardappels zouden voelen. Maar het is niet zo. Het zijn de Olieverfeters van Van Gogh, maar dat is een onmogelijke titel... Welk zintuig is leugenachtig, het gevoel... of het zicht? Het gevoel, of het zicht? Het gevoel... Jempie wat denk jij?
jempie Het zicht.

10 ik volgde de hand

teiresias Maartje, wil je me even naar de keuken brengen? Laatst werd ik geleid door een jonge vrouw. Ik werd daar meteen verliefd op, omdat ze me leidde als een verliefde. Ze duwde me niet voort, zoals sommigen doen. Ze was niet verkrampt, zoals sommigen zijn. Ze vertraagde niet, zoals de behulpzamen in hun onuitgesproken paniek doen. Ze sprak niet veel, zoals de geestelijk onzekeren. Ze gaf mij een vinger in de hand, en ik volgde die, nauwelijks vasthoudend, en we dansten door de stad, bang voor niks. Elke stap die ze nam, volgde ik. En elke bocht die ze nam, bochtte ik met haar mee. Zonder moeite werd ik verliefd op die vinger. Ik zag haar lachen met de mooiste glimlach. En ik zag dat ze het mooist glanzende haar had en dat haar borsten zachtjes tegen het zijde van haar bloesje duwden en van hop hop hop gingen.

maartje Ik heb hem gewoon naar de keuken gebracht.

teiresias En ze rook naar de aarde, die nog wachtte op de littekens en wonden die ze zou ontvangen. En ze rook naar de grond, die nog geen doden hoefde op te nemen. En ze rook naar de wereld, die nog niet haar jas van asfalt en tegels had aangetrokken, maar nat en vochtig en geurig was. De aarde waar mijn voeten bij het gaan zacht in weg zonken. En die later, bij het harder worden van de grond en het stijgen van de weg, de bergen zonder vergezicht aankondigde. En aan haar vinger bereikte ik de pas, waar ik, door de wind en het naar beneden glijden van het geluid, de ruimte voelde.

maartje Teiresias, Teiresias, te grote man in een te krappe tijd, acht generaties koningen heb je proberen te behoeden voor hun fouten,

maar je waarschuwende vinger wees te onprecies één ding aan, in de veelheid van dingen.

teiresias De vinger trok zich langzaam, heel langzaam tussen mijn vingers vandaan. Hier is het, zei ze, kijk uit, er is een trap. Ik zal aanbellen.

peter Zijn gedachten renden door elkaar, blijf! Zijn hersens kronkelden, als een nest vol slangen, om iets te verzinnen, blijf! Om met het voorlaatste woord, het laatste afscheidswoord uit te stellen. Blijf! Om verder te dansen dan ooit een man gegaan was. Blijf! Hij... hij... hij is een blinde ziener. Hij geeft adviezen aan koningen, Oidipous, Odysseus, Orpheus. Aan Napoleon, Hitler, Kennedy 1, 2 en 3, Johnson en... Sarah Palin!!! Wat het waard is, weet hij niet, maar hij kan je... je...

Uitleggen!!! Waarom dingen gebeuren. Niet over hemzelf want hij was ziend, en toen blind en nu weer ziend, maar hij kan niet zien. Maar hij kan... of kon eh... verder kijken, beter horen... blijf!!! En door het geluid van de vogels en het geruis van radio's en het geluid van de lottoballetjes kan hij... voorspellen... blijf!!!

maartje Maar ze trok lachend haar vinger uit zijn hand en belde aan. En de intercom kraakte. En de deur ging open. En de lift zakte al naar beneden, de liftschacht in, en ontsloot haar pneumatische lippen. Zoog hem naar binnen om hem hier te brengen.

peter Heb je nog naar haar omgekeken?

teiresias Ja natuurlijk, ze danste weg, het verkeer in, met haar pasteltrage jurk over haar zonnig bruine kuiten, tot ze oploste.

11 100% ergens

peter Zoek je iets?

teiresias Nee. Ja, ik zoek mijn shag.

peter Waar heb je die gelegd dan?

teiresias Dat weet ik niet. Waarom denk je dat ik aan het zoeken ben? Er moet een parallel universum zijn, gemaakt uit 100% érgens!

peter Lekker helderziendheid heb je teruggekregen van Athena.

Verleden, heden en toekomst kan je allemaal zien, maar een pakje shag terug vinden lukt niet.

teiresias Ik kan in, voor en voorbij de tijd kijken, maar het ‘ergens’ kan ik niet zien. Ik kan er alleen maar toevallig voorbij komen.

peter Waar heb je je pakje shag voor het laatst... gehoord?

teiresias Ik ben gestopt mijn vriend de waarheid uit te leggen. Ik ben moe, zo ontzettend moe om alles duidelijk te maken. Ik wil nergens bij horen. Ik wil geen man zijn, geen vrouw zijn. Ik wil niet in het heden zijn, niet in het verleden en niet in de toekomst.

peter Nou, de kans dat je je pakje shag in het heden vindt, is groter dan het verleden of de toekomst.

teiresias Waar is de wijn?

albert Staat op tafel. En waarschijnlijk zit er ook nog wat in het vaatdoekje...

teiresias Zullen we de witte wijn in de ijskast zetten, dan kan die koud worden en dan weet ik dat ik witte wijn aan het drinken ben.

maartje De tien meest gestelde vragen aan blinden. Als u tegenover een blinde zit en er valt een stilte, nóóit een stilte laten vallen!!! De blinde denkt dat u weg gegaan bent en dat hij alleen is. Tien: bent u altijd

blind geweest? Negen: als u zou kunnen zien, wat zou u dan willen zien?

Acht: kunt u zich een voorstelling maken van geel? Zeven: ziet u nog

wat? Zes: de sex vraag... Vijf: droomt u in kleuren? Vier: ...

jan Hoe kan het zijn dat je blind bent als je je ogen open hebt?

lidy Waarom draag je een bril als je blind bent?

maartje Drie: kunt u echt niks zien? Twee: ziet u mij niet? Een: u ziet

niks? En ... oh ja! Was u niet liever dood geweest?

teiresias Hou op met die vragen!!! Nee, ik droom niet in kleuren. Ik heb

nachtmerries met vragenlijstjes, waar ik geen antwoorden op heb. Of...

andere antwoorden... die niet herkend worden. Nu kan ik zien. Nu kan ik

zeggen hoe... hoe... hoe...

peter *We zijn in het duister. Teiresias en zijn vrienden verkeren nu in*

een niemandsland, groot en kaal. De keuken van Lidy lijkt alleen nog

een herinnering. In het donker tast een infraroodcamera het donker

af, mensen komen voorbij en voorwerpen duiken op, in de

vervreemdende eenzaamheid van dingen die alleen in de tijd zijn.

Teiresias kruipt, gaat kruipend langs die onherbergzame tijd.

Teiresias blijft verward bezig met de dingen waar hij naar kijkt. En

die verwarring blijft voortduren, totdat hij ze kan aanraken. Teiresias

onderzoekt de honden zorgvuldig, kop, oren, poten en staart. Hij

betast zachtjes elk onderdeel. Teiresias moet dat elke dag doen, alsof

hij telkens vergeet wat wat is.

maartje Je zou denken dat één keer voldoende is...

12 last van uiterlijkheid

peter Wijn?

albert Koud. Witte wijn. Ik stond laatst bij een pinautomaat. Die mij braillematig naar een overval op mijn eigen rekening bracht. Er komt geld uit. Word ik overvallen. Alles weg. Niemand hield rekening met het feit dat ik blind was. Dus ik naar de politie om aangifte te doen. Dus die vrouw vraagt hoe ze eruit zagen. Dus ik zeg: het waren de kutmarokkaantjes! Omdat ik begrepen heb dat die dat soort ongein uithalen. En ik geef een uitvoerige beschrijving van een koe.

maartje *Teiresias kan de tijd aflezen van een grote klok en hij kan losse letters lezen, maar ze niet tot woorden aan elkaar rijgen. Hij is niet in staat alle letters samen te onthouden. Evenmin is hij in staat zijn eigen vingers te tellen.*

teiresias Ze zijn er allemaal, maar hoe kom ik tellend van de ene naar de ander hand?

maartje *Teiresias staart naar zijn handen. Jan ziet niet of iemand gekleurd is. Een geadopteerde Koreaan had een Fries accent en hij dacht dat het een Fries was. Zware stemmen zijn zwarte mannen, Chinezen hebben een hoge stem en slecht Engels. Hij weet dat Chinezen andere ogen hebben dan jij en ik.*

jan Maar het zegt mij niks.

albert Het maakt mij niet uit hoe iemand er uit ziet. Het is niet belangrijk. Het is niet onbelangrijk. Is dat slecht, gebrekkig, gemankeerd?

peter Waar ben je nou als je niet weet waar je bent? Je kan overal in het overal zijn.

jempie Toen Maartje voor het eerst binnenkwam in de repetitieruimte, dacht ik dat ze een negerin was. Ik zag haar niet, maar ik dacht: zo!, wat een prachtig zwart haar. En ze sprak zo correct, dacht ik, zo aangeleerd correct als je wel eens hoort bij mensen uit voormalige kolonies... En hoewel ik nu weet dat ze blank is, blijf ik haar zien als iets exotisch met zwart haar. Van haar gelaatsuitdrukking kan ik mij amper een voorstelling maken. Als ze lacht, weet ik niet hoe dat er uit ziet, maar dan neem ik de lach van mijn zusje, Karin, voordat ik blind werd. Die staat vrolijk lachend bij de wasbak. Dat is al jaren zo. Had ook zwart haar.

teiresias Ik zie de bouwstenen, maar ze liggen in een chaos voor me...
albert Die deugt niet, zegt iemand. Ja, maar waarom 'deugt die dan niet'? Ik kom er dan niet achter, waarom 'die niet deugt'. Soms praat ik mee met de groep, 'die deugt inderdaad niet', maar ik heb dan geen idee wat ik bedoel. Dan is dat te zien aan de uiterlijkheid, 'die niet deugt'. Je zal het maar hebben, aan je uiterlijkheid. Dat 'het niet deugt'. Het maakt mij niet uit, zo'n fout in de uiterlijkheid. Dan denk ik, het is maar de uiterlijkheid. Het woord zegt het eigenlijk al. Soms zit er een schoonheidje aan je uiterlijkheid, of een negerachtigheidje, of een brilmatigheid. Of er kan een of ander uitheems trekje in je uiterlijkheid gekropen zijn, maakt mij niet uit. Meisjes met een mooie stem die zullen ook wel mooi zijn... Bullshit. Het is niet zo hoor, niet altijd, maar je denkt het wel. Hangt er ook van af wat je een mooie stem vindt, maar dat is ook met visueel betreft.

teiresias We willen vergeten, dat ons lichaam uit wat vloeistoffen bestaat, die bij elkaar worden gehouden in zakjes. En dat zo'n zakje wel eens knapt of een gaatje vertoont, of ontstoken raakt. Dat willen

we niet weten. Dat hebben we uit ons leven wegverzekerd, denken we.

Ik schijn weer te kunnen zien, zegt de specialist...

albert ...en de vraag is nu of je dat wilt.

lange denkstilte

peter Zou je mij niet willen zien? Of Maartje?

teiresias Maartje neemt de ochtend altijd mee naar binnen. Jij meestal de nacht daarvoor.

peter en jan Maar, come on, Teiresias! Het is maar een vraag.

peter Ik bedoel... een vrouw... wil je toch zien! Zien, spreken, aanraken, zien, spreken, aanraken. Sigaretje roken.

albert Ik doe niet anders als dit soort vragen beantwoorden. Hoe is het om te zien, Peter? Hoe is dat eigenlijk? Word je dáár niet gek van? Dat moeten zien. Dat onophoudelijke binnen dringen! Die doorlopende verkrachting, die jullie 'de wereld in je opnemen' noemen. En als je je ogen sluit, blijf je zien. Dat gaat door en door en door en door. Wat je moet zien, zie je niet. Neem Maartje. Doe je ogen dicht en teken haar uit je hoofd. Er blijft niks van haar over.

peter Ik zie haar voor me. Een blondine... blondines zijn mensen waar vaak om gelachen wordt, elegant, wenkbrauwen boven haar ogen gespannen...

teiresias Zou je haar kunnen tekenen, zoals ze kijkt, als je niet kijkt?

black-out

albert *naar publiek* Een zachte koelte zal haar komst aankondigen. De koelte draagt de lentegeur van haar voorhoofd voorzichtig naar u toe. Alsof de handen van de lucht niks van haar kostelijke geur willen morsen. U zult de stilte horen van allen die daarvoor woorden spraken. U voelt dat de hele ruimte zijn adem inhoudt en u strekt uw alleruitgestrekste vingers, van uw alleruitgestrekste armen uit. Als een wonder, bereiken ze, door de ruimte heen, haar warme voorhoofd.

peter Borsten, lang haar, en oren als asbakjes waar je je shagje te rusten kan leggen.

albert En u voelt de zachte ronding van haar gezicht... De welving van haar wenkbrauwen. En u zou wel duizend vingers willen hebben om alles van haar gezicht te voelen, maar u heeft er maar tien. Als er tienduizend pixels nodig zijn om een beeld te maken, hoe tekortgeschoten zijn dan tien vingers. Dus u voelt haar lach in stukken en de kleur van haar ogen niet. Noch de lichte zwelling van haar oogleden, voordat ze zachtjes aankomen in haar lange wenkbrauwen. En ze ruikt naar het leven. Naar de frisse aarde, naar de wind die daar overheen waait. En ze ruikt naar alle kinderen die ze nog zal krijgen.

maartje *zingt*

When most I wink, then do mine eyes best see,
For all the day they view things unrespected;
But when I sleep, in dreams they look on thee,
And darkly bright are bright in dark directed.
Then thou...

Een pistoolschot klinkt.

In de stilte klinkt alleen de stem van Lidy.

lidy Maartje? Maartje? Maartje...? Albert? Peter? Wat...? Maartje? Jan?
Teiresias? Oidipous? Orpheus... Eurydice?

13 eurydice is dood

peter Ik kan u geruststellen: u bent het slachtoffer van een theatrale truc. De black out, waarmee wij de gebeurtenissen even tussen haakjes zetten. Het zou juister zijn om een white-out toe te passen... Die gaat zo...

white out

In het donker is een schot gevallen. De dood kwam voor Eurydice toevallig voorbij.

Een toevalligheid in de vorm van een adder. Stom toeval. Een schot. Er staat een plein vol met mensen. Een schot valt, iedereen rent weg. Eén blijft liggen. Het had ook een auto-ongeluk kunnen zijn. Zo word je ook blind, stom toeval. Die stok in dat oog, die poot van die barkruk, dat gen, die dag te laat. Het zijn triviale redenen.

Mijn handen heb ik op tafel gelegd. Het gladde oppervlak van de tafel draagt de toppen van mijn vingers. Er is een schot gevallen. Er is gegil. En geloop. Iets nats en warms loopt tegen mijn vingers. Vormt een plasje, waar mijn vingertopwortels roerloos onwetend in staan. Ik heb mijn vingertoppen trippelend verplaatst. Ik heb getast om de dimensies van de natheid vast te stellen. Zo ver ik kan reiken is het nat. Een zware natheid over de hele tafel. En verder. Ik hoor druppels over de rand van het tafelblad rollen en traag op de grond vallen, in weer een nieuw plasje. Dikker dan water. Ik hoor iets vallen, een lichaam langs me heen, dat ruikt nog even koelfris Guerlainaardeachtig als toen ze binnenkwam. Door het bloed tast ik op zoek naar haar en vind haar bloedend. Eerst haar haar, dan haar warmdoorweekte jurk, die de frisse stijfheid van het linnen heeft opgegeven en nu natzwaar tegen haar

lichaam plakt... Er gaat een trilling door haar lichaam en met het trillen treedt het zweet naar buiten, voordat het stuiptrekken van haar lichaam het trillen overneemt. Zo zal het gebeuren. En er zijn geen woorden, slechts een nauwelijks hoorbare zucht. En mijn vingertopwortels doorbreken nog even haar eenzaamste moment. Totdat ik ze terugtrek en het mysteriedoodswater zich sluit en de laatste druppel leven van mijn vingertop neervalt.

teiresias Zo meteen, als ze beseft dat ze dood is, zal ze opstaan en naar de onderwereld gaan. De actrice heeft geen rol meer om te spelen. Ze kan iedereen zijn en als ze dapper is zichzelf.

peter Het kan niet, niet mijn lief. Ik bel 112 of anders De Hogere Instanties: 224. Of 338... of... of 456. Ik... Ik wil mijn lief terug. Eurydice!

teiresias De eerste keer dat je moet lopen als je blind bent, ben je bang, omdat je niet weet of de volgende stap nog wel op aarde is. Of je niet in een gat valt. Vertrouwen moet je aangereikt krijgen. Dat je mag lopen, dat je kunt lopen, dat er altijd een wereld is.

peter Eurydice! Ik ben Eurydice gaan zoeken door het niets. Mijn niets, óns niets. Een niets, is een niets, is een niets, concreet genoeg lijkt me. Op zoek naar Eurydice, het alles. En Teiresias ontvangt me daar.

teiresias Hahahahaa, ja, mensje, zoek je iets? Ik zoek ook iets. Mijn niets. Mijn blind zijn, mijn rust. Terugdraaien heet dat. Kon ik het ongeluk maar terugdraaien... terughopen. Kon ik mijn beslissing maar... maar terugbeslissen. Wij zijn vergeten dat de wereld voor het grootste deel dood is en maar een klein beetje leeft. We denken dat we bijzonder zijn en denken, met de grenzen die we trekken, bescherming te vinden. Maar die bescherming bestaat niet. De grens tussen dood en leven bestaat niet. De grens tussen dieren en mensjes bestaat niet. De grens tussen licht en donker bestaat niet. De grens tussen schoonheid en

afzichtelijkheid bestaat niet. Jullie kunnen het grotere geheel niet meer lezen. Omdat jullie een metafoor gebruiken die jullie niet kunnen overleven. Jullie zien jezelf als licht in miljoenen jaren duisternis. Wij doden moeten daar vaak om lachen. De eindeloze duisternis is een betere metafoor. Zonder de grenzen van het zicht, is er alleen maar een trillerig leven ergens, zonder vorm en inwisselbaar en is al het leven op weg naar rust. Soms maakt het leven een grap, en dat is dan Marilyn Monroe of Steven Hawkins, of Eurydice...

peter Ik wil Eurydice terug.

versnelling, als in een delirium

teiresias Zet je mastje op, Orpheus, hijs je zeilen en ga er bij zitten. De noordenwind blaast je schip er zo naar toe. En als het de Okeanos over is, zie je een lage kust met de wouden van Persephone, peppels en wilgen die hun vruchten al verliezen voordat ze rijp zijn. Trek je schip uit de kolkende, diepe Okeanos op het strand en ga dan naar het bedompte huis van Hades. Dat is waar de Pyriphlegethon en een zijarm van de Styx, de Cocytus, in de Acheron monden. Die twee stromen komen met groot geraas bij één rots aan. Daar is de waterval waar het geluid zo hard is, dat er geen plek meer is, alleen maar eenzaamheid. Sluip naar die rots toe, mensje, en graaf een kuil, een el in de lengte, een el in de breedte, sprenkel drie plengoffers om die kuil heen voor alle doden, eerst van melk en honing, dan van zoete wijn en daarna van water, strooi er wit gerstemeel over, bid dan ijverig tot de ijle schedels van de doden en beloof om, zodra je aan bent gekomen bij je huis, een koe die nog niet heeft gekalfd, te offeren met heel veel kostbaarheden. En voor mij, Teiresias, een zwarte ram. Na die beloften aan de doden, slacht je nog een zwart schaap en een zwarte ram, terwijl je daarbij hun keel naar de Erebus houdt en je eigen hoofd afkeert naar de stroming van de gewijde rivier. Hele drommen schimmen van hen die dood en begraven zijn komen

dan boven. Je zult vrienden zien en familieleden die je verloren hebt. Maar er zal niet gehuild worden. Je zult onbekenden zien die jouw pad effenen, maar je zal ze niet de weg vragen. En achter de doden komt de strenge Hades en de angstaanjagende Persephone. Ze zullen je aankijken en jij zal terugkijken. Blijf daar zitten. Zorg dat de ijle schedels van de doden niet drinken van het bloed, want ik moet als eerste van het bloed drinken. Dan zal ik kunnen spreken en je de weg wijzen naar je lief.

14 orpheus zingt

maartje zingt

When most I wink, then do mine eyes best see,
For all the day they view things unrespected;
But when I sleep, in dreams they look on thee,
And darkly bright are bright in dark directed.
Then thou, whose shadow shadows doth make bright,
How would thy shadow's form form happy show
To the clear day with thy much clearer light,
When to unseeing eyes thy shade shines so!
How would, I say, mine eyes be blessed made
By looking on thee in the living day,
When in dead night thy fair imperfect shade
Through heavy sleep on sightless eyes doth
stay!
All days are nights to see till I see thee,
And nights bright days when dreams do show thee me.

peter synchroon vertalend

Wanneer ik mijn ogen sluit zien ze het best,
Want heel de dag zien ze slechts alledaagsheid.
Maar als ik slaap, kijk ik je dromend aan,
Hun helle duister hel in duisternis gestraald

Maar jij, wiens schaduw schaduwen verhelderd
Hoe zou de vorm van jouw schaduw licht zijn
Voor de klaarlichte dag met je kristalklare licht

Als je schaduw voor niet ziende ogen zo schijnt

Hoe zouden mijn ogen gezegend zijn

Wanneer hun dag zich vult met jou te zien

Als in de holle nacht de schoonheid van je schaduw

Door zware slaap op mijn zichtloos oog blijft staan

Elke dag een nacht als ik jou niet zie

En nachten dagen als ik in mijn droom jou zie gaan

teiresias Orpheus zong en terwijl hij zong hielden de bloedeloze geesten, en Tantalos boog niet meer naar het wijkende water, en de kwellingen van Ixion, en Tityus hielden op, en de Danaïden stopten met het putten uit de zee van tranen. Zelfs jij, Sisyphus, ging zitten op je rots en probeerde niet meer de instortende beelden om je heen weer op te richten. *crescendo naar geëxalteerd* Want het was een goed nummer. Het was een verdomd goed nummer, dat die Orpheus aan het zingen was. Het had soul, en een goede beat. En die hele onderwereld zat te janken. Ik zweer het, zat gewoon te janken. Bloeden kunnen ze niet meer, janken wel. En toen de laatste toon wegstierf, keek Orpheus de zaal der doden in. En alle geesten, gekleed in het blauwe neonlicht van het nachtleven, werden wakker uit hun droom en hielden en juichten tussen de tranen door. En zelfs Hades en Persephone waren buiten zinnen en riepen en applaudisseerden en stampten met hun voeten. En alle geesten gooiden hun hoedjes in de lucht. En hun blindenbrillen, gehoorapparaten, gouden kiezen, implantaten en hun handen, en ze trokken ribben en benen en schedels los en gooiden die omhoog in de mooiste knekelwolk ever!!! En ze keken naar de jury... En Patricia Paay

vond het te gek. En Persephone ook! En Hades had nog wat kanttekeningen, maar je zag dat hij ook ja, ja, jaaaaaah!!! zou zeggen. Eurydice kwam tevoorschijn op haar mooist en breekbaarst.

maartje *op met sluier* Nou, vooruit, zei Hades: je mag door naar de volgende ronde. Je zal naar het daglicht gaan, Orpheus, maar kijk niet om. Want je verliest haar op het moment dat je omkijkt. Je gaat nu de trap op naar het licht. Geloof in mij. Ga de trap op. Zij zal je volgen, kijk niet om.

Komt het licht dat jou mens maakt alleen maar van buiten en is er binnen niets van dat spul? Ben je dan alleen maar een spiegel die het licht weerkaatst dat het zelf niet heeft? Vertrouw je ogen niet. Geloof in mij. Ik loop met je mee. Ik heb gezien en ben niet thuis gekomen. Ik zie de dwarrel van de vormen. Ik zie de kleuren, maar waar dienen ze voor. Ik kan ze heel maken, met de tast van mijn vingers. Geef ze me alsjeblieft, alsjeblieft in mijn handen. Ik ben een trage leerling!!! Het doet pijn. Het is niet de ruimte die mijn hoofd binnenstroomt. Het is de volheid.

Van alle zintuigen, zijn de ogen het mooist. Het mooist en het onbetrouwbaarst. Vertrouw op mij, vertrouw op Eurydice. Vertrouw niet op jezelf. Vertrouw niet op je ogen.

albert Orpheus liep de trap op naar het oppervlak van de aarde, naar de warmte en het licht van de zon. Maar bij elke tree werd de angst voor het verlies van zijn lief groter en het vertrouwen in het woord van de goden kleiner.

teiresias Kijk niet. Zij loopt achter je. Zij ziet jou en hoopt en bidt dat je je niet omdraait. Je hoeft haar niet te zien, je voelt haar. Spreken mag ze niet om je gerust te stellen. Blijf doorlopen. Ik heb me ook omgedraaid, omdat ik wilde zien. Laat je geen gemis aanpraten. Ik heb

dat water nooit kunnen zien, toen ik keek, Orpheus. Alles verdween, ik hield niet eens de duisternis over. Ik heb ziende niks teruggevonden van wat ik tastend miste.

Ik zie maar hoeft niet te zien. De tastende wereld wijkt terug, en laat los. Een afscheid van alles dat vertrouwd voelde.

Daar is het licht. Loop door. Je hoeft niet om te kijken om haar te zien. Loop door! kijk niet om!

albert De dag kwam dichterbij. Geen geluid bereikte zijn oor. Nog geen twee treden verder, stopte hij in een doodse stilte.

simultane tekst van Teiresias, Albert, Peter en Maartje

peter Ik draai mijn hoofd en ogen. Ik hoopte dat dit gestolen moment, deze ene beweging, in alle momenten en bewegingen: de schijnbewegingen van voetballers, de langsrazende treinen, de drukte in metrotunnels, de snoepjesstelende kinderen, de stuiptrekkingen van stervenden, de rennende begroetingen, de vallende mensen, de wakker wordende slapers... onopgemerkt zou blijven. Ik draai mijn hoofd en ogen, omdat haar zien...

teiresias Neeee!!!

peter ...mijn enige zekerheid was.

teiresias Het is nieieiets...!!!

peter Omdat haar zien... Mijn enige zekerheid was...

teiresias Waaaaaaaard.

albert Onmiddellijk, onverbiddelijk zuigt de onderwereld zijn lief, zijn prachtige lief, terug over de treden naar het diepste gat, de onderwereld. En zijn alleruitgerekte armen komen te kort om haar te beroeren. Zijn ogen, ingespannen als twee wilde paarden in de kassen van zijn oog, sleurden zijn blik wild de duisternis in, om de vorm van

Eurydice na te jagen. Eurydice, die wegpoeierde in ongekende kleuren en vormen en oploste in de kakofonische nacht.

teiresias Het is nieieiets... waaaaaaaard!!!

maartje Had ik kunnen klagen over zijn te grote liefde? Had ik kunnen klagen over zijn mens zijn?

teiresias Het is nieieiets... waaaaaaaard!!!

maartje en peter ...Was vaarwel, vaar wel, mijn lief, mijn licht...

teiresias Het is nieieiets... waaaaaaaard!!!

15 blinde ziener teiresias in nederland nu

teiresias Die avond kom ik bij mijn vrienden die blij zijn voor mij, omdat ik weer kan zien. Misschien dat zij mij kunnen uitleggen, waarom ik ook blij zou moeten zijn. Ik moet even mijn ogen dicht doen. Wat een mogelijkheden daarbuiten. Jullie moeten kiezen, bij elke stap. Wat heb ik allemaal gezegd, toen ik nog blind was?

peter Dat ik mijn vader zou vermoorden en mijn moeder zou neuken.

maartje En dat Kreon zijn zoon Menoikos moest offeren om de stad

Thebe te redden.

Dat Odysseus na het doorstaan van veel ellende thuis zal komen en zijn vrouw zal terug vinden, omringd door minnaars, die hij een voor een met zijn pijlen zal doorboren, dat Oidipous zijn twee zonen Eteokles en Polyneikes zal vervloeken. Dat zij slag zullen leveren met elkaar. En nog veel meer. Dat de Vietcong de Amerikanen uit hun land verjagen, maar dat ze niks hebben geleerd en daarom Irak en Afghanistan binnen vallen en daar ook weer weg zullen gaan, als het geld en de courage op is. Dat de mensen moe zijn van alle doden die steeds maar blijven terugkomen. Dat de euro instort omdat getalenteerde tovenaarsleerlingen overal goud van willen maken, terwijl het vuilnis is...

teiresias *gaat in trance door* ...Dat geluk zoeken verdacht wordt. Dat er daarom uitzettingscentra gebouwd worden die ook weer afbranden. Dat er uit naam van het geloof gemarteld, gestenigd en verkracht gaat worden. Dat er twee torens instorten en in hun val de menselijkheid meenemen. Dat er parallelle werelden ontstaan waarin we vluchten omdat de echte wereld te onherbergzaam wordt. Dat moed ingewisseld wordt voor rancune. Dat het er niet toe doet wanneer iedereen voor zich, nuchter, weldenkend en evenwichtig is, wanneer we bij elkaar een

monster vormen, dat trapt, schreeuwt, en bloeddorstig is. Dat het begrip 'woorden vuil maken' heel nieuwe dimensies krijgt in de politiek. Dat taal richting krijgt door idealisme en als dat idealisme verdwijnt elk woord in zijn tegendeel komt te verkeren en dat het zowel leugen als waarheid in zich draagt.

albert Dat iedereen op zoek is naar hartstocht. En dat iedereen daar zo naar hunkert, maar dat ze blind zijn om het te vinden. En dat maakt ze razend. En daardoor lijkt passie alleen nog te gaan over de grootste bek en het uitmelken van simplistische gedachten.

16 teiresias gaat ten onder

Jempie bij Teiresias

teiresias Ik heb wijn meegenomen, voor jullie. Toen ik mijn ogen open deed stond de maan boven me, groter dan verwacht, en verdween, toen ik de supermarkt binnenliep, waar de wereld in de schappen ligt, en de zonnen zonder haar warmte in strepen tegen de hemel geplakt zijn.

crescendo En het lopen werd struikelen, toen ik over mijn eigen schaduw viel, die niet op de grond lag, maar rechtop was gaan staan. Ik ken de dingen niet. Ik zie ze als ik ze aanraak. Ik kijk en kijk en leer duizend dingen op een dag en vergeet ze even snel weer. De wereld die één was in mijn blinde hoofd, valt met donderend geraas in elkaar, als de muur van Jericho. En elke seconde moet ik het weer rechtop zetten. Want als ik me omdraai valt het weer in elkaar. Hoe moet ik in godsnaam wie-ik-eigenlijk-bennelijkheid maken, als ik het vóór mijn ogen niet herken en alles achter mijn ogen instort. Mijn lopen gaat sneller dan mijn zien. Niks meer is geregen aan de tijd, parel na parel, maar alles is ineens en tegelijk en doorelkaar. Jullie, die over alle zintuigen beschikken, leven in ruimte en tijd. Ik heb alleen in de tijd geleefd. De echte tijd, die jullie hebben verloren. De tijd die in het lichaam huist, niet in klokken. De ruimte was mijn lichaam. De mensen dienden zich aan in het donker, waarin zowel ik als de wereld was opgenomen. Miljoenen dingen schreeuwen ‘nú’ in mijn ogen en elk ding draagt miljoenen vormen in zich. Ik ben moe, man. Ik kom er niet meer uit, uit jullie wereld. Is de hond gekruld in de mand wel mijn rechtopstaande hond? En waarom heeft hij maar twee poten? Waar is die hond met vier poten? Wie zijn al die mensen en wat bedoelen ze met hun gezichten? Wat bedoelen ze met hun gezichten? Zijn het dezelfde mensen? Mijn huis wordt

onophoudelijk leeggeroofd. Dit is mijn huis, maar het staat hier niet. Dit is geen-huis huis. Dit is de peilloze ...ondiepte!!!

lidy Aan tafel!

teiresias Ik wil de maan zien. Kom wij gaan naar buiten. Wij doen de finale vandaag buiten.

teiresias Vierkant wit licht, Maartje. Maan.

Jempie en Teiresias gaan naar buiten.

stilte

albert We zouden toch alleen voice-overen dat hij weg gaat, naar De Grote Markt. Dat heeft Ko van den Bosch zo geschreven. Gaat hij nu echt weg? Heeft Wil dat nu verkeerd begrepen? Ach wij moeten toch zo naar buiten. Later wij daar dan iets van maken.

publiek *aan tafel* Ik ga ook.

peter Ik ook. Wij hebben jassen voor iedereen bij de uitgang. Wij moeten snel zijn. Hij begint bijna.

lidy Mijn stampot is klaar.

peter Wij komen zo terug.

albert Niet omkijken, he Peter!

Peter weg

albert Ik ga ook eens kijken. *bril op, speelt blind* Kijken? Komen jullie mee. Dat is leuk. Buitenlucht, hmm.

Albert struikelt en loopt vooruit.

maartje Ik heb al zo lang de maan niet gezien!

Maartje rent naar buiten.

Lidy blijft alleen achter.

17 buiten, de maan

Buiten. Op een plein.

albert Dus dit is de werkelijkheid.

peter Goeie plek, de werkelijkheid.

albert Daar! Er rijden dingen op wielen. Er komen mensen uit. En andere mensen, die stonden te wachten in een glazen huisje, stappen de dingen op wielen in en worden afgevoerd.

teiresias In dat grote huis daar, *wijst naar stadhuis* met het dak op de vier bomen, praten mensen met de monden van anderen. Over de toekomst. Over een nog groter huis zonder bomen, maar met schijven hard water, waar je doorheen kan kijken, maar niet met je hand doorheen kan.

albert En moet je kijken: *wijst naar lantaarn-palen* daar, die bomen, waar nog stukjes dag in hangen.

peter Als ik zou kunnen zien, zou ik dit willen zien. Precies zoals het is. Al die mensen die zich overgeven aan het leven.

teiresias Je moet de toekomst niet voorspellen. Je moet hem maken.

peter We moeten beginnen zelf wat meer te stralen. Dan kunnen anderen wat zien.

teiresias En daar begint onze blindheid, dat we dat niet zien. Of niet meer willen zien.

peter We moeten willen zien wat we niet zien. En dat is de kunst. Wij zien alleen nog maar wat voor ons wordt neergezet. En misschien is dat wel de handicap. Dat we alleen maar zien, wat ons voorgespiegeld wordt. Maar er is nog zoveel meer. We moeten meer willen zien door

onze ogen mee te nemen naar wat er nog niet is, naar wat we kunnen bedenken.

teiresias En misschien ligt daar meer licht in verborgen dan wat zich aan het zichtbare oppervlak van de beelden, de woorden en de stad zich toont. Laat je geen gemis aan praten! Wie weet wat we ziende niet zien.

peter Waar waren we toen de liefde verdween en dat dat andere begon. Waar waren we toen mensen hier zich warmden aan haat en zijn gaan lego-en met simplistische gedachten. Laten we wat doen, nu. Je had kunnen vertellen dat onze angst voor de wereld, de angst voor ons zelf is. Dat de rozen hier, de wonden daar zijn. Dat onze snelheid hier, de dood daar is. Je had kunnen zeggen dat de nette mensen hier, meer kapot hebben gemaakt dan de kapotten daar. Je had kunnen zeggen dat onze liefde hier, dezelfde is als hun liefde daar. En is het dan een gek idee dat onze angst hier dezelfde is, als hun angst daar? Of onze achterdocht hier, de achterdocht daar is. Kunnen we het niet zien, of willen we het niet zien? Kijk, we staan hier op een open plek, waar de gebouwen teruggetreden zijn om naar de anderen te kijken. Om plaats te maken voor hoop. Er zijn duizenden plekken waar mensen bij elkaar komen om hun levens te veranderen.

maartje Doof de dagmerrie die te groot is. Groter is dan wij zelf. Onze ogen zullen niet meer verdwalen in het te veel of te vol. We zijn de woorden en verhalen uitgelopen de stad in. We ontlopen het haastig ontlopen. We lopen, om die ene maan te zien.

We zijn niet blind meer. Kom met ons mee.

zingt

Dit land, in deze nacht

Blijf dicht bij me
in deze duisternis
Blijf heel dicht bij me
Die ene maan schijnt op ons troostend neer
Hou me vast.

Die ene maan dat ene licht dat
nacht na nacht aan ons verschijnt
Verlicht dit land van zwaarte, de donk're regen wast je ogen schoon
Ogen schoon, ga met me mee zonder te zien
Luister toch naar me,
alleen deze fluisternacht,
Kom blijf bij me.
Blijf heel dicht bij me.
Oh, verlaat me niet, de duisternis
scheidt ons niet meer

Met mijn ogen heel wijd open,
zie ik blind de trage maan
En dat licht neem ik mee tot in de eindeloze ochtend
Maak de ochtend, deze kille ochtend, hou me vast

teiresias

Ik ben Teiresias.
Ik heb teveel gezegd,
Mijn woorden mank en lam.
Oh, ik vergat nog te zeggen dat ik een van jullie ben.
Alsjeblieft blijf bij me, we zullen samen gaan.
Onze angst maakt echt de wereld niet bang.
Onze liefde hier, is het licht overdag.

Aan de overkant van het duister,
Niet alleen.

De tekst *Teiresias* ging in première bij het Noord Nederlands Toneel op 6 maart 2011 in de Stadsschouwburg van Groningen

spel: Wil van der Meer, Anne Katic, Albert Secuur, Jan van Strien, Jempie Vermeulen, Lidy Paalman-Schonewille, Maartje van de Wetering, Peter Vandemeulebroecke

regie: Ola Mafaalani

www.nnt.nl

Ko van den Bosch (1958, Utrecht) studeerde kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam en beeldende kunst aan de Rietveld Academie. In 1984 richtte hij de theatergroep Alex d'Electrique op, waar hij tot 2004 als artistiek leider, schrijver, vormgever en performer de stuwende kracht van was. Vanaf januari 2009 is hij verbonden aan het Noord Nederlands Toneel. Van den Bosch is verder werkzaam als freelance schrijver, regisseur, acteur, vormgever en vertaler.

Toneelwerk

Teiresias - 2011

Alice In Wonderland, naar Lewis Carroll - 2010

Low Yo-Yo Stuff - 2010

Divina Commedia, naar Dante - 2009

Medea, naar Euripides - 2009

Heelhuids&Halsoverkop - 2009

Lex - 2008

Huisvuil - 2007

Zekket - 2007

Jetlag - 2007

Ballast - 2006

A Clockwork Orange - naar Burgess - 2005

Op Onze Zenuwen! - 2005

Gurumatic - 2005

Pygmalion-naar Shaw - 2004

Gaga - 2004

Painicilline - 2004

Frankenstein - 2003

Doorgefokt - 2003
Gehavend - 2003
Waarom Huilen Baby's Als Ze Geboren Worden? - 2002
Achterlanden - 2002
Bezet gebied - 2002
A Well Fucked Up Play - 2002
Ten liefde, naar Shakespeare's Romeo en Julia - 2001
Gok, naar Rostand's Cyrano de Bergerac - 2001
Mijn Kippenhersentjes - 2001
Blokhut - 2001
Ajax, Deel Twee, naar Sophocles - 2000
Kopghana - 1999
Tot Nok Toe - 1998
De Scrupuleuzen - 1998
Een Battle Oper - 1997
Disaster Musical - 1997
Periodiek Systeem Der Elementen - 1996
De Comanche - 1996
Ribbenkast Ritme - 1996
Harige Machines-co-auteur - 1995
Teargarten - 1995
Is-land-co-auteur - 1994
Cutup/Uppercut - 1994
Onthoofde Hand - 1993
Een Vader In Stukken - 1991
De Laatste Lucifer - 1990
Vitale Delen - 1989
The Electric Suburb - 1988
Venijnig Variété - 1986
Schokland - 1985

Haaienplaneet - 1984